

Rewarding Learning

General Certificate of Secondary Education
2018

Uimhir Lárionaid

--	--	--	--	--

Uimhir Iarrthóra

--	--	--	--

Eolaíocht Teastas Singil: Bitheolaíocht

Aonad 1
Ardsraith

[GSA12]

GSA12

DÉ CÉADAON 21 FEABHRA 2018, MAIDIN

AM

1 uair an chloig.

TREOIR D'IARRTHÓIRÍ

Scríobh d'Uimhir Lárionaid agus d'Uimhir Iarrthóra sna spásanna chuige sin ag barr an leathanaigh seo.

Scríobh do fhreagraí sna spásanna chuige sin sa scrúdpháipéar seo. Freagair **gach ceann** de na **naoi** gceist.

EOLAS D'IARRTHÓIRÍ

Is é 60 an marc iomlán don pháipéar seo.

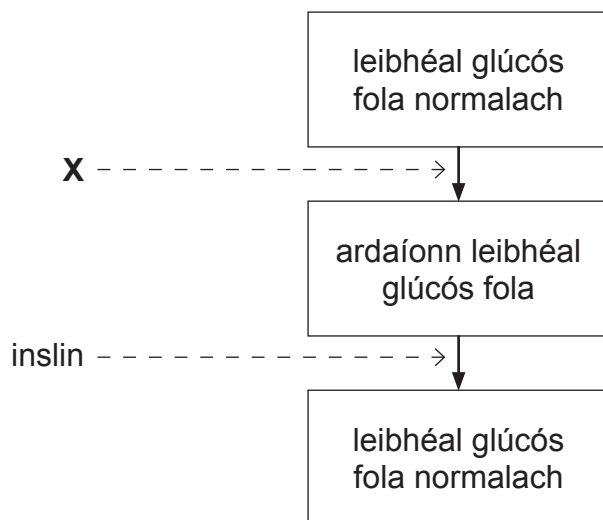
Léiríonn figiúirí idir lúibíní atá priontáilte ar thaobh na láimhe deise de leathanaigh na marcanna atá ag dul do gach ceist nó do gach cuid de cheist.

Measúnófar caighdeán na cumarsáide scríofa i gCeist 4.

Don Scrúdaitheoir amháin

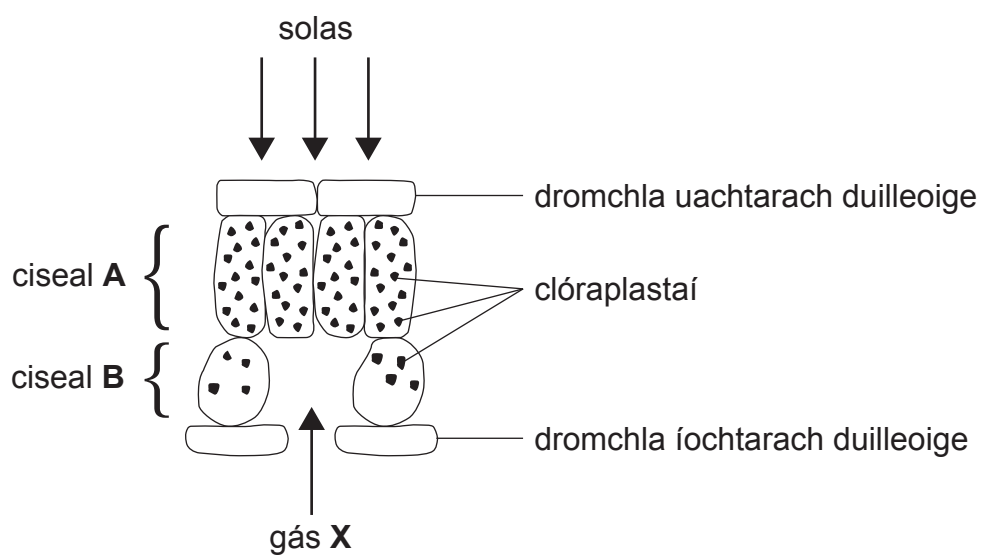
Uimhir Ceiste	Marcanna
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	

Marc
Iomlán

-
-
-
- [2]

- sa _____.

- (i) Agus an fhaisnéis atá curtha ar fáil in úsáid agat, luaigh **dhá** fháth a dtarlaíonn níos mó fótaisintéise i gciseal **A** ná i gciseal **B**.

1. _____

2. _____ [2]

- (ii) Ainmnigh an gás lipéadaithe **X** atá in úsáid i bhfótaisintéis.

 [1]

- (b)** Ainmnigh an **dá** tháirge den fhótaisintéis.

1. _____

2. _____ [2]

LEATHANACH BÁN

(Leanann ceisteanna ar an chéad leathanach eile)

(b) Tá a lán tréithchineálacha difriúla de víris fliú agus slaghdáin ann. Má tholgann daoine an fliú, is féidir leo mothú thar a bheith tinn, ach de ghnáth bíonn éifeacht i bhfad níos lú ag slaghdán. Seandaoine agus daoine a bhfuil riochtaí ar nós an diaibéitis orthu, tairgtear vacsaíniú in aghaidh an fhliú dóibh gach bliain lena n-imdhíonacht a neartú.

[1]

[1]

6

- an áit a bhfaightear crómasóim sa chill
- riocht géiniteach amháin arb é líon mícheart crómasóm is cúis leis

Sa cheist seo measúnófar thú ar scileanna na cumarsáide scríofa agat lena n-áirítear úsáid na saintearmaí eolaíocha.

[illegible]

Scrúdaitheoir Amháin	
Marcanna	Athmharc

LEATHANACH BÁN

(Leanann ceisteanna ar an chéad leathanach eile)

[1]

Bliain	Tithe nua a tógadh ar láithreáin athfhorbraíochta
1995	20
2000	34
2005	64
2010	108
2015	140

_____ go _____ [1]

(Taispeáin do chuid oibre.)

10

- (iii) Mínigh ina iomláine an dóigh a gcuidíonn úsáid na láithreán athfhorbraíochta le bithéagsúlacht a chur chun cinn.

[2]

- (c) Thig le hanaclanna dúlra cuidiú le bithéagsúlacht a chur chun cinn fosta.
 Luaigh dóigh **amháin** a dtig le hanaclanna dúlra cuidiú le bithéagsúlacht a mhéadú.

[1]

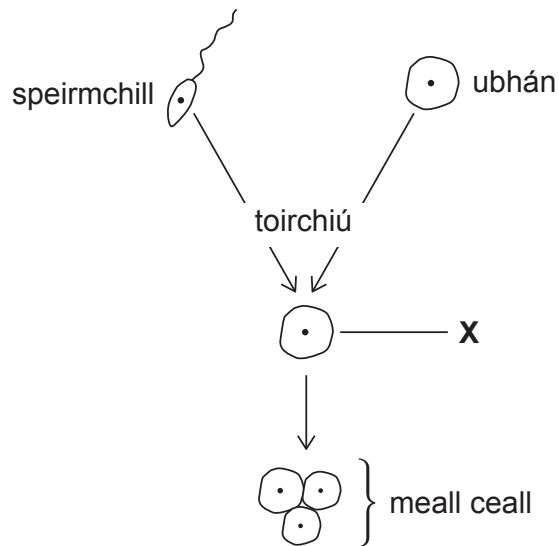
Scrúdaitheoir Amháin	
Marcanna	Athmharc

6 (a) Ainmnigh an chuid de chóras atáirgthe na mban:

- a dtáirgtear ubháin ann _____.
- a dtarlaíonn toirchiú ann _____.

[2]

(b) An léaráid thíos, léiríonn sí próiseas an toirchithe i ndaoine.

(i) Cad é an téarma a úsáidtear le cur síos ar an chill atá lipéadaithe **X** sa léaráid?

[1]

(ii) Deirtear go bhfuil an speirm agus an t-ubhán haplóideach. Cad é a chiallaíonn an téarma haplóideach?

_____ [1]

(iii) Cá mhéad cill dhioplóideach atá taispeánta sa léaráid?

_____ [1]

 [1]

 [1]

 [1]

[2]

 [1]

Scrúdaitheoir Amháin	
Marcanna	Athmharc

$$\text{C}_6\text{H}_{12}\text{O}_6 + 6\text{O}_2 \rightarrow \underline{\hspace{2cm}} + \underline{\hspace{2cm}} + \text{fuinneamh} \quad [2]$$

The graph illustrates the relationship between the rate of feeding (Ráta cuisle/bsn) and the amount of food consumed (Am/nóiméid). The y-axis ranges from 40 to 140 with a break between 50 and 60. The x-axis ranges from 0 to 6. The curve shows a constant rate of 70 units per bsn for the first 2 units of food, followed by a linear increase to 130 units per bsn at 5 units of food, and then a slight decrease to 120 units per bsn at 6 units of food. The plateau region is labeled 'Aclaíocht'.

Am/nóiméid	Ráta cuisle/bsn
0	70
1	70
2	70
3	90
4	110
5	130
6	120

(Taispeáin do chuid oibre.)

Freagra _____ bsn/nóim [2]

Bliain	Líon na speiceas
1	7
2	7
3	7
4	5
5	3
6	3
7	2
8	2
9	2
10	2

-
-
-
- [2]

-
- [1]

-
- [1]

- (b) Athrú ar líon na speiceas i gceantar, is minic is toradh é ar roghnú nádúrtha.
I dtéarmaí roghnú nádúrtha, mínigh an t-athrú ar líon speiceas san fhaiche seo.

[3]

- (c) Mínigh an difríocht idir speiceas i mbaol agus speiceas díothaithe.

[2]

SEO DEIREADH AN SCRÚDPHÁIPÉIR

Scrúdaitheoir Amháin	
Marcanna	Athmharc

